

SIA "Rīgas 2. slimnīca"
Reģ. Nr. 40003184960 Ģimnastikas iela 1, Rīgā, LV- 1004
KLĪNISKI DIAGNOSTISKĀ LABORATORIJA

Instrukcija par izmeklējamo materiālu savākšanas un nosūtīšanas noteikumiem

Mērķis

Noteikt vienotus noteikumus SIA "Rīgas 2. slimnīca" (turpmāk - Slimnīca) izmeklējamo paraugu/materiālu ņemšanai un nogādāšanai laboratoriskai izmeklēšanai.

Procesa īpašnieks

Klīniski diagnostiskās laboratorijas darbinieki.

Darbības sfēra/Iesaistītās struktūrvienības

Visi Slimnīcas darbinieki, kuri ņem paraugus/materiālus laboratoriskiem izmeklējumiem.

Reglamentējošie dokumenti

20.01.2009. MK noteikumi Nr.60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām"

LVS EN ISO 15189 "Medicīnas laboratorijas. Kvalitātes un kompetences prasības".

Paraugu ņemšanai un transportēšanai izmanto standarta procedūras.

1. Izmeklējamais paraugs nogādā laboratorijā iespēju robežās nekavējoties pēc tā paņemšanas.
 2. Līdz transportēšanai paraugus uzglabā apstākļos, kādi nepieciešami testējamam materiālam un testa veidam: ledusskapī vai istabas temperatūrā.
 3. Paraugus transportē ar paņēmieni, kas garantē kurjera, visas sabiedrības un saņēmēja laboratorijas drošību - speciālās termoizolācijas somās, kas pasargā paraugus no kvalitatīvām izmaiņām (ķīmiskas, fizikālas un mehāniskas iedarbības rezultātā). Laboratorisko izmeklējumu pieprasījumus ievieto mapēs atsevišķi no izmeklējamā materiāla.
 4. Laboratorija pieņem testējamo materiālu visu diennakti.
 5. Izmeklējamo materiālu uz laboratoriju nogādā Slimnīcas aprūpes vai aprūpes atbalsta darbinieks, kurš ir apmācīts un pilnvarots rīkoties ar cilvēka bioloģisko materiālu un ir instruēts par rīcību nelaimes gadījumā. Nav pieļaujama paraugu transportēšana, neizmantojot transportēšanai paredzēto aprīkojumu.
-

Katram biomateriālam, kas tiek nosūtīts uz laboratoriju, līdzī jābūt nosūtījumam, kurā norādīts pacienta vārds, uzvārds, personas kods, dzimums, adrese (stacionāra pacientiem - nodaļa), nosūtītāja identifikācija, veicamie izmeklējumi, biomateriāla paņemšanas datums un laiks (ja būtiski).

Ja ir radušās problēmas ar pacienta vai parauga identifikāciju, vai ar pasūtīto izmeklējumu, tad laboratorijas darbinieks, kas reģistrē paraugu, mēģina sazināties ar nosūtītāju, un, ja trūkstošie dati tiek noskaidroti, tad tiek veikti atbilstošie ieraksti pieprasījuma veidlapā un/vai parauga marķējumā, un/vai laboratorijas informācijas sistēmā (LIS) un paraugs tiek pieņemts izmeklēšanai. **Ja nav iespējams noteikt pacienta vai parauga identifikāciju, tad paraugs netiek izmeklēts, un tiek veikts attiecīgs ieraksts LIS sadaļā Noraidītie materiāli/paraugi.**

Laboratorija neveic izmeklējumus, izmantojot atsūtīto paraugu, ja ir radušās problēmas ar parauga stabilitāti vai neatbilstošu konteineru, vai nepietiekoša parauga apjoma dēļ, veicot attiecīgu ierakstu LIS sadaļā Noraidītie materiāli/paraugi.

Parauga, kas paredzēts steidzamai izmeklēšanai, marķēšana notiek ar uzrakstu „*CITO!*” uz pieprasījuma veidlapas. Šādiem paraugiem uzreiz pēc saņemšanas laboratorijā tiek veikta izmeklēšana un rezultāti nekavējoties tiek paziņoti ārstniecības personai, kas pasūtīja laboratoro izmeklējumu. Rezultātus ārstniecības persona var redzēt laboratorijas informācijas sistēmā.

Izmeklējumu rezultātus Slimnīcas ārstniecības personām ir iespējams apskatīt LIS. Maksimālais izpildes termiņš “*CITO!*” izmeklējumiem ir 2 stundas, pārējiem izmeklējumiem rakstisks izmeklēšanas pārskats tiek izsniegts četrstu stundu laikā.

Asins noņemšanai izmanto standarta venopunkcijas procedūru. Izmanto tikai vienreizējas sistēmas asins noņemšanai atbilstoši ražotāja un laboratorijas rekomendācijām. Visos gadījumos, kad izmeklēšanai var izmantot kā asins serumu, tā arī plazmu, priekšroka ir serumam (stabilāks par plazmu). Tāpēc atbilstoši jāizvēlas vienreizējas sistēmas asins noņemšanai.

Izmeklēšanai laboratorija asinis no vēnas ņem izmantojot šadas asins ņemšanas sistēmas:

Nr.p.k.	Asins ņemšanas stobriņa (monovetes) uzraksts	Primārais paraugs	Testi
1.	“Serum” (Sarkans korķis)	Asinis bez antikoagulanta	Standarta bioķīmijas testi Imūnhematoloģijas testi (ABO, Rh(D), antieritrocitāro antivielu skrīnings, asins saderības)
2.	“Coagulation” (Zils korķis)	Asinis ar nātrija citrātu	Hemokoagulācijas testi (Protrombīns, APTL, Fibrinogēns, D-Dimēri)
3.	„Li-Heparin” (zaļš korķis)	Asinis ar heparīnu	Etilalkohola, troponīna T noteikšana
4.	“EDTA” (Violets korķis)	Asinis ar EDTA K3	Hematoloģiskā testēšana (klīniskā asins aina), Eritrocītu grimšanas ātruma noteikšana

1.1. Bioķīmiskiem izmeklējumiem

Pacienta sagatavošana un materiāla ņemšana:

- Marķēšanu drīkst veikt tikai pats manipulācijas veicējs. Vakutainera stobru marķē pacienta klātbūtnē, norādot vārdu, uzvārdu, personas kodu, asins ņemšanas datumu un laiku.
 - Asins paraugu jāņem tukšā dūšā, pēc apm. 12 stundu atturēšanās no ēšanas, smēķēšanas, alkohola lietošanas;
 - Asinis jāņem no rīta, uzreiz pēc pacienta pamošanās, laika intervālā starp plkst. 6:00 un 9:00; - Pacients var gulēt vai sēdēt, bet tieši pirms asins ņemšanas 20-30 min laikā fiziskai aktivitātei jābūt minimālai.
-

Piezīme: Ilgstoša stavoša poza izraisa hemokoncentraciju, kas savukārt ietekme testējamo parametru lielumus, palielinot tos!

- Pirms venopunkcijas veikšanas flebotomistam ir jāpārbauda pacienta identifikācija;
- asins ņemt no elkoņa vēnas, ādu dezinficē ar lietošanai gatavu ātras iedarbības ādas antiseptisko līdzekli notīrot virzienā no centrālās vietas uz malām;
- pēc spirta iztvaikošanas uzlikt žņaugu 10-15 cm augstāk par punktējamo vietu, asinsrites apturēšanai un vēnas piepūšanai (pēc spirta iztvaikošanas vēnu atkārtoti nepalpēt);
- žņauga uzlikšana ne ilgāk par 1-2 min; pacientam nevajag sažņaupt un atlaist dūri. Veikt venopunkciju;
- nelietot pirmo asins devu (1ml) priekš koagulācijas testiem, jo tajā ir ādas tromboplastīna piejaukumi, kas ietekmē rezultātus.

Piezīme: Kopējais asins paraugu ņemšanas laiks - ne ilgāks par 6 min.

- Rekomendētais noņemtās asins daudzums no pieaugušajiem 5-10 ml;
 - Kategoriski aizliegta asins ņemšana no tās vēnas, kurā tika ievadītas zāles vai šķīdumi - tikai no otras rokas, gadījumā, ja izmeklējumu ir jāveic uzreiz.
 - **Citādi** asins ņemšana tiek rekomendēta:
 - pēc 1 stundas, ja tika ievadīti šķīdumi, kas satur aminoskābes, olbaltuma hidrolizātus, elektrolītus, vai šķīdumi ar augstu ogļhidrātu koncentrāciju;
 - pēc 8 stundām, ja tika ievadītas taukainas emulsijas;
 - Ārstnieciskās zāles, kas ir spējīgas ietekmēt nozīmētā testa rezultātus, nelietot 2-3 dienas pirms izmeklēšanas, ja tas ir iespējams, atkarībā no pacienta stāvokļa;
 - **Citādi** asinis jāņem pirms zāļu lietošanas un izvērtējot analīžu rezultātus ņemt tos vērā.
-

Vakutainera maisīšana:

- obligāta, asins vienmērīgai sajaukšanai ar antikoagulantiem, lai neveidotos recekļi;
- obligāta, lai veicinātu ātru sarecēšanu, ja nav antikoagulanta;
- nedrīkst kratīt (veido hemolīzi).

SVARĪGI! Ja pasūtīti tikai koagulācijas testi, tad vispirms paņem asinis stobriņā bez antikoagulanta, to utilizē, un tikai pēc tam piepilda stobriņu ar zaļo korkīti, lai izvairītos no asins trombolīta piemaisījuma.

1.1.1. Glikozes tolerances testa asins paraugu ņemšanas procedūra

Pacienta sagatavošana un materiāla noņemšana:

- Informēt pacientu par īpašu sagatavošanu izmeklēšanai:
 - 1) 3 dienu laikā pirms izmeklēšanas ogļhidrātu daudzumam ikdienas uzturā jābūt ne mazāk par 125g dienā;
 - 2) 4 dienu laikā pirms izmeklēšanas nelietot medikamentus, kas ietekmē glikozes metabolismu;
 - 3) 12 stundu laikā pirms izmeklēšanas neko neēst un mazināt fizisko aktivitāti;
 - 4) Pārbaudīt urīnu (rīta porcija) uz glikozi un ketonvielām - pozitīvo test-stripu rezultātu gadījumā izmeklēšanu izvērtēt, ņemot vērā medicīniskās indikācijas!

Procedūra: asins paraugu ņemšanu veic medmāsa!

- Pareizi nomarkēt vakutainera stobru, uzrādot pacienta vārdu, uzvārdu, personas kodu, nodaļas Nr., datumu.
 - Paņemt **asinis no vēnas** tukšā dūšā (1.)
 - vakutaineri nogādāt laboratorijā;
 - pacientam jāizdzer glikozes šķīdumu ar 50g. glikozes (max-75g, ja glikozes līmenis tukšā dūšā nepārsniedz 6,5-6,9 mmol/l);
 - pēc 60 min paņemt **asinis no vēnas** (2.)
-

- vakutaineri nogādāt laboratorijā;
- pēc 120 min paņemt **asinis no vēnas** (3.)
- vakutaineri nogādāt laboratorijā;

Piezīme: Procedūras laikā pacientam jābūt sēdus stāvoklī!

1.1.2. Asins paraugu ņemšanas procedūra koagulācijas rādītāju (ņem ar „Coagulation” vakutaineri) etilalkohola un troponīna T (ņem ar „Li-Heparin” vakutaineri) noteikšanai

Pacienta sagatavošana: Īpaša sagatavošana nav nepieciešama.

Materiāla noņemšana:

- Punkcijas vietā ādas apstrāde: koagulācijas testiem - ar dezinfekcijas līdzekli, etilalkohola noteikšanai - ar furacilīna šķīdumu (1:500), rivanola šķīdumu (1:500) vai citu etilspirtu nesaturošu dezinfekcijas šķīdumu;
- Uzreiz pēc asins parauga ņemšanas stobriņa saturu vairākas reizes viegli samaisa;
- Uz katra stobriņa ir etiķete ar pārbaudāmās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, ņemšanas datumu, nodaļu.

Piezīme:

Paraugu koagulācijas izmeklējumiem nedrīkst ņemt kā pirmo. Ja tas ir vienīgais izmeklējums, ņem divus paraugus, pirmo utilizē.

1.2 Asins parauga ņemšanas procedūra imūnhematoloģiskai izmeklēšanai

Pacienta sagatavošana: Īpaša sagatavošana nav nepieciešama.

- Vakutaineri marķē pacienta klātbūtnē;- ABO piederību nosaka pacienta klātbūtnē;- Uz stobriņa etiķetes norāda: - pacienta vārdu, uzvārdu, personas kodu;- asins ņemšanas datumu,- asins grupu (O, A, B, AB),
- nodaļu.

Piezīme:

Nosūtījuma obligāti jauzrada personu, kas noņēma asinis! Nosūtījuma obligāti jābūt ārsta parakstam ar atšifrējumu!

1.3 Asins paraugu ņemšanas procedūra hematoloģiskiem izmeklējumiem

Materials: asinis ar EDTA K3.

Rādītāji: automatizētā hematoloģiskā testēšana un eritrocītu grimšanas ātrums.

Pacienta sagatavošana un materiāla noņemšana: No rīta (kritiskajos gadījumos paraugu var ņemt jebkurā diennakts laikā), 12 stundas pēc ēšanas (lai izslēgtu hormonālo un citu analītu ietekmi). Pareiza vakutainera piepildīšana Pēc noņemšanas rūpīgi jāsamaisa ar antikoagulantu, apgriežot (180°) Vakutaineri vismaz 5 reizes. Pie apgriešanas asinīm vienmēr jāpārplūst no viena gala līdz otram.

2. Urīns

2.1. Urīna paraugu ņemšanas procedūra etilalkohola noteikšanai

Pacienta sagatavošana: Īpaša sagatavošana nav nepieciešama.

Materiāla savākšana:

- Urīna paraugu ņem sausā vienreizējās lietošanas konteinerā (12 ml), atstājot iespējami mazāk gaisa virs parauga virsmas;
- Konteineru hermētiski noslēdz;
- Uz katra konteinerā ir etiķete ar pārbaudāmās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, ņemšanas datumu, nodaļu;
- Konteinerus ar paraugiem un nosūtījumu piegādāt uz laboratoriju nekavējoties!

2.2. Klīniskiem izmeklējumiem

Rādītāji: pH, leikocīti, eritrocīti, nitrīti, olbaltums, glikoze, ketonvielas, urobilinogēns, bilirubīns, urīna sediments.

Pacienta sagatavošana: nedrīkst ēst un dzert pēc plkst. 10 vakarā, dienu pirms analīzes nedrīkst būt liela fiziska slodze, pirms savākšanas - rīta tualete, vēlams savākt rīta urīna vidējo porciju, savākšanai izmantot vienreizējas lietošanas konteinerus.

3. Fekālijas - klīniskiem izmeklējumiem

Rādītāji: reakcija uz apslēptām asinīm.

Materiāls: fēces.

Pacienta sagatavošana:

Ja ir iespējams, 3 dienas pirms analīzes nodošanas izvairīties no liela daudzuma asinis saturošu produktu (gaļa, zivis) un zaļo augu valsts produktu lietošanas.

Savākšana: Savākt svaigi izdalītas fēces bez urīna piejaukumiem. Savākšanu veikt no materiāla dažādām vietām.

4. Uztriepes - klīniskiem izmeklējumiem

4.1. Materiāla ņemšana seksuāli transmisīvo slimību diagnostikai

Pacienta sagatavošana un materiāla ņemšanas vispārīgie noteikumi:

- materiāls izmeklēšanai uz STS jāņem pirms ārstēšanas sākuma;
- pirms materiāla ņemšanas vienmēr jānotīra brīvie izdalījumi, gļotas;
- izmeklējumiem uz STS izsaucējiem nepieciešams šūnu materiāls;
- sievietēm materiāls jāņem no uretras un dzemdes kakla;
- vīriešiem pirms materiāla ņemšanas jāievēro 3-5 stundu urinēšanas pauzi;
- uz priekšmetstikliņa paņemto materiālu jāuznes vienmērīgi;
- materiāls no katras ņemšanas vietas jāņem uz diviem priekšmetstikliem, krāsošanai ar metilēnzilo un pēc Grama.

4.2. Materiāla ņemšana izmeklēšanai uz vaginālo gardnerellozi un raugiem līdzīgām sēnītēm

Materiāla ņemšanas tehnika:

Vīriešiem:

- Materiāls jāņem no urīnizvadkanāla, parauretrālām ejām un pēc vajadzības arī no *citām vietām*;
 - Pirms materiāla ņemšanas vīrietis nedrīkst urinēt 3-5 stundas;
 - Uretras ārējo atveri notīra ar sterilu fizioloģiskajā šķīdumā samērcētu tamponu;
 - Brīvo izdalījumu pirmos pilienus jānoslauka. Ja izdalījumu ļoti maz, tad vispirms jāmasē urīnizvadkanāls;
 - Materiālu ņem, instrumentu (karotīti, bakterioloģisko cilpu, tamponu u.c.) ievadot urīnizvadkanālā 1-4 cm dziļi, kur ir cilindriskā epitēlija šūnas. Ar ievadīto instrumentu veic
-

nokasijumu no priekšējās un sānu sienām. Iekaisuma gadījuma materiālu no parauretralam ejām iegūst uzspiežot uz tām un savācot izdalījumus.

Sievietēm:

- Materiālu ņem no dzemdes kakla un uretras;
- No maksts pēc spoguļa ievadīšanas notīra liekos izdalījumus un ar tamponu vai citu speciālu instrumentu veic gļotādas nokasījumu no augšējām sānu sienām un mugurējās velves.

Laboratorija izmeklēšanai pieņem bioloģisko materiālu, kas atbilst izvirzītajiem paraugu pieņemšanas kritērijiem:

- Atbilstoši prasībām noformēts nosūtījums un parauga identifikācija;
- Paraugs paņemts atbilstošā monovetē vai konteinerā;
- Paņemts pietiekošs parauga daudzums.

Iemesli iespējamai parauga noraidīšanai, atsevišķu rādītāju nenoteikšanai:

- Neatbilstoši noformēts nosūtījums
- Paraugam nav norādīts paņemšanas datums un laiks;
- Paraugs atsūtīts bez nosūtījuma;
- Nepietiekams parauga daudzums;
- Redzama stipri izteikta hemolīze (izņemot gadījumus, kad ir aizdomas par intravazālu hemolīzi);
- Pauraugs ir sarecējis (hematoloģija, koaguloloģija);
- Nesakrīt informācija uz monovetes marķējuma un nosūtījuma
- Redzama nepareiza asins un antikoagulanta attiecība;
- Paraugs paņemts neatbilstošā konteinerā/monovetē, kas var ietekmēt rezultātu.

5. COVID-19 infekcijas diagnostika

Pēc Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām SARS-CoV-2 diagnostikai var izmantot sekojošus paraugus:

- respiratorā trakta paraugus (nazofarengiālā un orofarengiālā iztriepe ambulatoriem pacientiem, bronhoalveolārā lavāža, krēpas un/vai traheālais aspirāts smagiem pacientiem);
- venozās asinis bez antikoagulanta vai asins serums;

Paraugu transportēšanai var izmantot speciālās vīrusu un to RNS/DNS stabilizējošās barotnes - komerciālās vai sagatavotas pilnvarotās laboratorijās.

1. Paraugu nogādāšanas uz pilnvaroto laboratoriju notiek ar kurjera palīdzību.
2. Ņemot paraugus, izmantot individuālos aizsardzības līdzekļus - respiratoru FFP3, vai FFP2, vienreizlietojamus cimdus, acu aizsargbrilles vai sejas sargu (vizieri), halātu un/vai aizsargkostīmu, priekšautu.
3. Paraugus transportē apstākļos, kas garantē kurjera un Laboratorijas paraugu pieņēmēja drošību - konteineros, kas pasargā paraugus no nejaušiem bojājumiem, sajaukšanās un kvalitatīvāmizmaiņām (ķīmiskās, fizikālās vai mehāniskās iedarbības rezultātā).

5.1. Izmeklēšanas metodes

SARS-CoV-2 infekcijas diagnostikai izmanto - molekulāri bioloģisko metodi (RT-PĶR) SARS-CoV-2 RNS noteikšanai un, imūnfermentatīvās metodes SARS-CoV-2 antigēna un antivielu noteikšanai.

Informācija par metožu izpildes nosacījumiem

Parauga tips/metode	Parauga savākšanas ierīce/konteiners	Glabāšanas līdz testēšanai nosacījumi	Piezīmes
Nazofari ngeālā un orofarengiālā iztriepe/RT- PĶR	Lokana zonde ar tamponu (dakrona, poliestera vai ekvivalentu; neizmanto kokvilnas un kalcija algināta tamponus!)	+2 - +8°C / <48 stundas	Iztriepes ievietot vienā stobriņā ar sterilu transporta barotni molekulāri bioloģiskiem izmeklējumiem
Rīkles gala un deguna eju iztriepe stobriņā ar	Zonde ar tamponu (dakrona, poliestera vai ekvivalentu; neizmanto kokvilnas un kalcija	+2 - +8°C / <48 stundas	Iztriepes ievietot vienā stobriņā ar sterilu transporta barotni molekulāri bioloģiskiem

sterilo transporta barotni kopā ar tamponiem/RT - PQR	algināta tamponus!)		izmeklējumiem
Siekalas	Sterils, aizskrūvējams konteiners siekalu savākšanai, siekalu apjoms ne mazāk kā 1ml	+2 - +8° C/ <12 stundas	Aprobācijas stadijā, pieņem kopā ar nazofaringeālo un orofaringiālo iztriepi/RT- PQR

Paraugi tiek ņemti SIA "Rīgas 2. slimnīcas" uzņemšanas nodaļā (kabinetā Nr. no 8.30. līdz 9.00.)

Siekalu paraugu izmeklēšanas nosacījumi

Siekalu savākšanas, transportēšanas un uzglabāšanas kārtība

Darbības pirms parauga savākšanas

1. 30 minūtes pirms siekalu parauga ņemšanas pacients NEDRĪKST ēst, dzert, smēķēt, košļāt gumiju, lietot medikamentus.
2. Rūpīgi nomazgāt (20 sekundes) un nožāvēt rokas.
3. Siekalām paredzēto konteineri novietot uz tīras, sausas virsmas.

Siekalu savākšana

4. Pirms siekalu vākšanas mute nav jāskalo.
5. Iesplaut vismaz 2 - 3 reizes (ne mazāk kā 1ml) siekalu sterilā konteinerā.

Darbības pēc parauga savākšanas

1. Kad ir savākts nepieciešamais siekalu tilpums uzmanīgi aizskrūvēt konteineru.
2. Rūpīgi nomazgāt (20 sekundes) un nožāvēt rokas.
3. Konteineri ar siekalu paraugu ievietot tīrā aizvelkamā plastikāta maisā un transportēt uz laboratoriju.

Pirms likšanas maisā, pārlicināties, ka konteinerā ar siekalu paraugu vāciņš ir cieši noslēgts.

Paraugu nogādāt laboratorijā 12 stundu laikā aukstumsomā. Siekalu paraugi ir derīgi izmeklēšanai 12 stundas, ievērojot +2 - +8° C temperatūru.

Orofarengiālā un nazofaringeālā iztriepe koronavīrusa SARS-CoV-2 noteikšanai.

Savākšanas, transportēšanas un uzglabāšanas kārtība

Paraugs-nazofaringeālā un orofarengiālā iztriepe, ievietotās vienā stobriņā ar transporta barotni izmeklējumiem ar polimerāzesķēdes reakcijas (PĶR) metodi. **Nazofaringeālo** iztriepi ņem ar lokano zondi. **Orofarengiālo** iztriepi ņem ar otro zondi, kuru parasti izmanto gripas parauga paņemšanai. **Paņem:** Nazofarengiālo iztriepi un ievieto stobriņā.

Paņem: Orofarengiālo iztriepi un ievieto ***tajā pašā*** stobriņā.

Svarīgi! Diferenciālai diagnostikai ar citām respiratorām infekcijām ņem vēl vienu paraugu rīklesgala un deguna eju iztriepi stobriņā ar sterilo transporta barotni, kādu parasti ņem gripas un citu virusālo infekciju diagnostikai.

Savāktais materiāls ir infekciozs, procedūra var radīt šķaudīšanu vai klepu. Cilvēkam, kurš ņem analīzes, ir jāizmanto individuālie aizsardzības līdzekļi atbilstoši rekomendācijām (respirators vai sejas maska, acu aizsargs, virsvalks ar garajām piedurknēm, vienreizlietojamie cimdi). Transportējot barotnes ir jāievēro piesardzības pasākumus. Kad stobriņš ir aizskrūvēts dezinficē to ar spirta salveti un ievieto tīrā aizvelkamā plastikāta maisā.

Paraugu nogādā laboratorijā 24 stundu laikā, transportējot to aukstumsomā. Orofarengiālie un nazofaringeālie paraugi ir derīgi izmeklēšanai 48 stundas, ievērojot +2 - +8° C uzglabāšanas temperatūru. Paraugus nosūta izmeklēšanai pilnvarotās laboratorijās.

6. Paraugu nosūtīšana pilnvarotām laboratorijām

Izmeklējumus, ko neveic laboratorijā ir iespējams nosūtīt uz citām pilnvarotām laboratorijām, ar kurām noslēgts ārpakalpojuma līgums.

6.1. Paraugu transportēšana uz laboratoriju

1. Izmeklējamus paraugus nogādā laboratorijā iespēju robežās nekavējoties pēc tā paņemšanas.
 2. Līdz transportēšanai paraugi jāuzglabā apstākļos, kādi nepieciešami izmeklējamam materiālam un testa vaidam: ledusskapī vai istabas temperatūrā.
-

3. Paraugus transportē ar paņēmienu, kas garantē kurjera, visas sabiedrības un saņēmēja laboratorijas drošību- speciālos konteineros vai termoizolācijas somās, kas pasargā paraugus.

4. Laboratorisko izmeklējumu pieprasījumus ievieto mapēs atsevišķi no izmeklējamā materiāla. Laboratorijā ir izstrādāts un ar nodaļām saskaņots testējamā materiāla transportēšanas grafiks. Laboratorija pieņem testejamu materiālu visu diennakti.

5. Izmeklējamo materiālu uz laboratoriju nogādā Slimnīcas aprūpes vai aprūpes atbalsta darbinieks, kurš ir apmācīts un pilnvarots rīkoties ar cilvēka bioloģisko materiālu un ir instruēts par rīcību ārkārtas situācijā.

6. Nav pieļaujama paraugu transportēšana, neizmantojot transportēšanai paredzēto aprīkojumu.

Pēc izmeklēšanas hematoloģiskos asins paraugus saglabā 24 stundas Laboratorijā ledusskapī Nr.1 temperatūrā +2°C - +8°C.

Imūnhematoloģiskos asins paraugus izmeklē ne vēlāk kā 72 stundas pēc noņemšanas.

Asins paraugus izmeklē +18°C līdz +25°C temperatūrā.

Asins paraugus uzglabā +2°C līdz +8 °C temperatūrā 5 dienas pēc izmeklēšanas

Izmeklētos paraugus utilizē atbilstoši slimnīcas procedūrai.

Nosūtīšanas kārtība uz SIA RAKUS stacionāra “Latvijas Infektoloģijas centra” Nacionālo mikrobioloģijas references laboratoriju:

Paraugu iegūšana, uzglabāšana un transportēšana jāveic atbilstoši Nacionālās mikrobioloģijas references laboratorijas dokumentam “Informācija pasūtītājiem: nosakāmie rādītāji, izmeklējamais materiāls, tā uzglabāšana un transportēšana, plānotais izpildes grafiks” -

https://www.aslimnica.lv/sites/default/files/editor/inf_pas_test_grafiks_16.11.2016.doc

Nosūtījuma veidlapa -

https://www.aslimnica.lv/sites/default/files/editor/lic_lab_veidlapa_final_18_09_2017.pdf -Sūtīšana tiek organizēta katru pirmdien, otrdienu un piektdien. Šajās dienās paraugi un nosūtījuma veidlapa jānogādā līdz plkst.17:00-Ja nepieciešama paraugu nogādāšana ārpus šī laika uz pilnvarotu laboratoriju sazinās ar slimnīcas diennakts dispečeri tālr. 67614033.

Papildus informācija - RAKUS “ LIC” konsultāciju tālr.: 67014217, 67014208.

Nosūtīšanas kārtība uz E. Gulbja Laboratoriju:

-Sūtīšana tiek organizēta divas reizes dienā plkst. 12:00 un 18:00 katru dienu.

- Ja nepieciešama paraugu nogādāšana ārpus šī laika uz pilnvarotu laboratoriju sazinās ar laboratoriju tālr.:67801054 un saimniecības un kuirerdienesta vadītāju tālr.67801112, 26335142

Par pareizu paraugu noņemšanu ir atbildīgs medicīnas nodaļu personāls, kas to veic. Analīžu rezultātos norādītie referentie intervāli attiecināmi tikai uz pareizi paņemtiem un uzglabātiem paraugiem. Medicīnas personāla pienākums ir sekot līdzi pareizai paraugu paņemšanai un glabāšanai, vajadzības gadījumā nekavējoties konsultējoties ar laboratoriju.

Parauga noraidīšanas kritēriji:

- Neatbilstoši noformēts nosūtījums
- Paraugam nav norādīts paņemšanas datums un laiks;
- Paraugš atsūtīts bez nosūtījuma;
- Nepietiekams parauga daudzums;
- Redzama stipri izteikta hemolīze (izņemot gadījumus, kad ir aizdomas par intravazālu hemolīzi);
- Paraugš ir sarecējis (hematoloģija, koaguloloģija);
- Nesakrīt informācija uz monovetes marķējuma un nosūtījuma
- Redzama nepareiza asins un antikoagulanta attiecība;
- Paraugš paņemts neatbilstošā konteinerā/monovetē, kas var ietekmēt rezultātu.

Par pareizu paraugu noņemšanu ir atbildīgs medicīnas nodaļu personāls, kas to veic. Analīžu rezultātos norādītie referentie intervāli attiecināmi tikai uz pareizi paņemtiem un uzglabātiem paraugiem. Medicīnas personāla pienākums ir sekot līdzi pareizai paraugu paņemšanai un glabāšanai, vajadzības gadījumā nekavējoties konsultējoties ar laboratoriju.

NB!

Kritiskajos gadījumos jebkurus paraugus var ņemt jebkurā diennakts laikā, bez iepriekšējas pacienta sagatavošanas!

Hemolītisks, lipēmisks vai bakteriāli piesārņots paraugs **var ietekmēt testējamo parametru lielumus.**
Laboratorija nenes atbildību par testēšanas rezultāta precizitāti, ja netiek ievēroti paraugu noņemšanas, uzglabāšanas un transportēšanas noteikumi!

Aktualizēts: 25.11.2021
